

HC 7A, 8-1-2019, Erfrecht

Naar Romeins recht verschilde de manier waarop je een erfenis kreeg naar gelang de status van de erfgenamen. De eerste categorie erfgenamen zijn de **sui et necessarii**, dit zijn de eigenlijke erfgenamen. Oftewel de mensen die door het overlijden van de erflater zelf **sui iuris** worden. Zij erven rechten en schulden van rechtswege. Het gaat hier dus over de kinderen van een pater familias. Dat de kinderen van de pater familias van rechtswege erfden had te maken met het geloof van de Romeinen. Zij vereerden hun voorouders, dit diende elke dag te gebeuren en was een taak van de pater familias. Zodra de pater familias overleed kwam deze taak voor rekening van de kinderen, de nieuwe pater familias. Naast deze verplichting gingen op een gegeven moment dus ook alle rechten en schulden over op de erfgenamen. Het **bezit** van de nalatenschap ging **niet** zomaar over, maar moest nog worden gedaan door inbezitneming. Het in bezitnemen van de nalatenschap was voor deze eerste categorie erfgenamen niet moeilijk aangezien zij vaak in hetzelfde huis als de erflater woonden. Voor de Romeinen waren de verplichtingen van de nalatenschap het belangrijkste, toch kwam het soms ook voor dat iemand een nalatenschap zonder verplichtingen kreeg. Dit was te vergelijken met het winnen van een loterij, je kreeg van alles zonder dat er verplichtingen tegenover stonden. Dit heette in het Romeins recht een **hereditas sine sacris**. De tweede categorie erfgenamen zijn de **voluntarii**. Zij worden pas erfgenaam als ze de nalatenschap aanvaarden. Hiertoe behoren alle mensen die buiten de eerste categorie vallen, bijvoorbeeld andere familieleden of mensen die bij testament zijn aangewezen. Als je de nalatenschap eenmaal aanvaard hebt, word je geacht erfgenaam te zijn geweest vanaf het moment dat de erflater is overleden. Naar huidig recht hebben we een **saisine-beginsel**. Dit beginsel stamt uit het Middeleeuwse recht en houdt in dat het bezit van de nalatenschap automatisch overgaat op zijn erfgenamen. Bij het bezit horen ook de rechten en schulden. Een nalatenschap aanvaarden is naar huidig recht dan ook niet nodig maar je kan als erfgenaam de nalatenschap wel verwerpen.

Beneficium abstinendi

Bovenstaande regels van erfrecht vloeiden voort uit het **ius civile**. Uit het **ius praetorium** werd een regel toegevoegd, deze regel hield in dat iemand afstand kon doen van de nalatenschap door middel van de **beneficium abstinendi**. De nalatenschap geheel verwerpen ging niet maar de erfgenaam had wel het voorrecht van onthouding. Dit hield in dat de nadelige gevolgen van de nalatenschap niet konden worden verhaald op de erfgenaam. De erfgenaam kon na het aanvragen van een beneficium abstinendi ook zelf geen vorderingen meer opeisen bij een schuldenaar. Kortom, de erfgenaam kon zelf niet worden aangesproken door schuldeisers maar hij kon ook zelf niemand aanspreken voor betaling van een openstaande vordering. Bij de **voluntarii** was dit geen probleem want zij konden zelf kiezen of ze de nalatenschap aanvaarden of verwierpen. De wil van en erfgenaam om de nalatenschap te aanvaarden kan ook stilzwijgend gebeuren. Handelingen die een stilzwijgende aanvaarding meebrachten, waren **beschikkingshandelingen**. Denk hierbij aan handelingen als het huis van de erflater verkopen. **Beheershandelingen** werden alleen vanuit een goede zaakwaarnemers positie gedaan, zij beheerden de zaken van de erflater. Deze handelingen brachten niet meteen een stilzwijgende aanvaarding met zich mee. Als voluntarii word je geroepen om erfgenaam te zijn. Stel de aangewezen erfgenaam overlijdt voordat hij een keuze heeft kunnen maken. Wie is dan nu de erfgenaam van de nalatenschap? Zijn dit de kinderen van de erfgenaam of gaat het deel van deze erfgenaam over op een andere voluntarii? Bij de Romeinen ging deze geroepenheid (**delatio**) van een voluntarii **niet** over op diens kinderen. De keuze ging over op de kinderen van de oorspronkelijke erfgenamen. Als dit probleem zich voordeed bij een erfgenaam uit de eerste categorie, dan ging het voorrecht om een keuze te maken wel over op diens kinderen (erfgenamen). Toen het geloof van de Romeinen begon te veranderen, werd het niet meer eerlijk gevonden dat de keuze niet over ging op de kinderen van een voluntarii. **Keizer Justinianus** heeft toen in een wet besloten dat de geroepenheid ook voor voluntarii overging op diens eigen erfgenamen.

Beneficium inventarii

Justinianus heeft ook de **beneficium inventarii** ingevoerd. Dit is een voorrecht waarmee je als erfgenaam altijd goed zit. Het is het recht van boedelbeschrijving. Als erfgenaam verkreeg je een eventueel positief saldo wel maar de te hoge schulden waren niet voor jouw rekening. Hierbij mengden de boedels van de erflater en de erfgenaam zich niet meer, dit zorgde ervoor dat de erfgenaam niet meer met zijn eigen vermogen aansprakelijk was voor de schulden van de erflater. De nalatenschap werd

afgewikkeld als ware het een faillissement. Er werd een boedelbeschrijving van de nalatenschap opgemaakt, baten en kosten werden naast elkaar gezet. Hierdoor kon je zien of er genoeg in de nalatenschap zat om alle schuldeisers te betalen. Als dit het geval was, kreeg de erfgenaam hetgeen wat overbleef. Als er niet genoeg in de nalatenschap zat, was de erfgenaam niet met zijn eigen vermogen aansprakelijk. Het voorrecht van boedelbeschrijving is een middel ten behoeve van de erfgenamen.

Beneficium separationis

Aan de schuldeisers van de erflater is ook een voorrecht toegekend, dit was het **beneficium separationis**, ook wel het voorrecht van boedelafscheiding. De schuldeisers konden dit inroepen wanneer zij verwachtten dat de erfgenaam zelf niet meer in staat zou zijn zijn eigen schuldeisers te betalen. Als de schuldeisers dit voorrecht inriepen, mochten zij als eerst hun schulden verhalen op de nalatenschap van de erflater. Wat er dan nog resteerde ging over op de erfgenaam, pas dan komen dus zijn eigen schuldeisers aan de beurt. Dit voorrecht was er dus om te voorkomen dat de erfgenaam zijn eigen schuldeisers eerst ging betalen en dat de nalatenschapsschuldeisers naast het geld van de nalatenschap grepen. Door dit voorrecht kregen de nalatenschapsschuldeisers voorrang. Het kan zo zijn dat ook na het inroepen van dit voorrecht niet alle schuldeisers betaald zijn. De vraag die dan opkomt is of de nalatenschapsschuldeisers zich alsnog kunnen verhalen op het vermogen van de erfgenaam, ondanks dat er een soort muur tussen de twee vermogens is opgekomen. Als de schuldeisers niet betaald zijn, mogen zij naar de erfgenaam gaan en de resterende schuld eisen. De muur tussen beide vermogens werkt dus maar een kant op en zorgt er alleen maar voor dat de schuldeisers van de erfgenaam er niet overheen kunnen. De schuldeisers van de nalatenschap kunnen wel door de muur heen en de overgebleven schulden verhalen op de erfgenaam. Als erfgenaam was het dus van belang dat je zelf gebruikmaakte van je eigen voorrecht, **beneficium inventarii**.

Verdeling nalatenschap

Wanneer een erflater meerdere erfgenamen heeft, ontstaat er een probleem bij de verdeling van de nalatenschap. Dit is een probleem wat zich voordoet in zowel het intestaat als het testamentaire erfrecht. Het geheel van regels wat dit probleem oplost, is erg ingewikkeld. De regels over de verdeling van het vermogen verschilden naar gelang de bestanddelen van het vermogen anders waren. De bestanddelen van het vermogen zijn: de absolute rechten, vorderingen en schulden. Onder de absolute rechten vallen bijvoorbeeld alle zaken waarvan de erflater eigenaar was. De **verdeling van de vorderingen** vindt van rechtswege plaats. Voorbeeld: A overlijdt en heeft twee erfgenamen, X en Y. Zij zijn beide voor de helft erfgenaam. De nalatenschap van A bestaat uit een vordering van 1000 euro op B. X en Y krijgen dus beide een vordering van 500 euro op B. De vordering op B wordt dus verdeeld over de erfgenamen evenredig naar het deel wat zij van de nalatenschap krijgen. Stel B betaalt aan Y 1000 euro en vervolgens komt X zijn 500 euro halen op B. Dit heeft rechtens ten gevolgen dat de vordering van Y (500 euro) op B tenietgaat. Met de vordering van X op B gebeurt niets. B heeft dus de vordering van 500 aan Y betaald maar ook 500 te veel. Op het moment dat X B aanspreekt, kan B zich **niet** verweren. Hij zal X alsnog 500 euro moeten betalen. Kan B de 500 euro die hij te veel betaald heeft aan Y terugvragen? Met de actie van onverschuldigde betaling kan dit alleen maar als B te veel heeft betaald in **dwaling**. Als B dit niet kan aantonen, dan wordt het teveel betaalde gezien als een schenking.

Nomina ipso iure divisa

Voor de verdeling van schulden worden dezelfde regels toegepast als bij de verdeling van de vorderingen. Schulden worden dus ook van rechtswege verdeeld. Voorbeeld: A overlijdt en zijn nalatenschap bestaat uit een vordering van 1000 euro van B op A. deze schulden worden verdeeld op de erfgenamen van X en Y. B heeft dan een vordering van 500 euro op beide erfgenamen. Stel Y betaalt de gehele schuld van 1000 euro aan B. Dit zorgt ervoor dat de vordering van B op X en Y beide zijn voldaan door Y. Stel Y betaalt in vrijgevigheid, dan kan hij niets van X vorderen. Als Y echter betaalt namens X dan is er sprake van zaakwaarneming. Dit kan alleen maar als X niet duidelijk had gemaakt dat hij niet wilde dat Y zou betalen. Stel X en Y hebben afgesproken dat Y de gehele schuld zou betalen en B gaat vervolgens bij X geld halen. Heeft de overeenkomst tussen X en Y dan ook werking jegens B? Nee. B kan dus de 500 gewoon vorderen van X. Als X betaalt kan hij wel bij Y zijn geld terugvorderen op grond van wanprestatie.

Ondeelbare verbintenissen

De regels die hierboven zijn behandeld gaan alleen op bij deelbare verbintenissen, er zijn echter ook ondeelbare verbintenissen. Dit zijn verbintenissen die slechts in één keer kunnen worden nagekomen. Denk aan de levering van een koe. Ieder van de erfgenamen kan de gehele prestatie vorderen. Andersom kan ook ieder van de erfgenamen in zijn geheel worden aangesproken. Voorbeeld: erflater A heeft van B een auto gekocht, maar deze is nog niet geleverd. De erfgenamen X en Y kunnen beide van B de levering vorderen. Stel X vordert de levering van B en B levert ook de auto. Het rechtsgevolg van de levering is dat alleen X eigenaar is geworden van de auto want aan alle vereisten is voldaan. Erfrechtelijk gezien is dit een probleem want eigenlijk zouden X en Y samen eigenaar zijn van de auto.

Onverdeelde boedel

De absolute rechten worden naar Romeins recht altijd als onverdeeld gezien en komt dus aan de erfgenamen gezamenlijk toe. De erfgenamen worden dus allen mede-eigenaar van de gehele boedel, zij zijn ten opzichte van de zaken alleen gezamenlijk beschikkingsbevoegd. Afzonderlijk zijn ze dus beschikkingsonbevoegd. De erfgenamen hebben dus een **pars pro indiviso**, een onverdeeld aandeel in de boedel. Naar Romeins recht kon je zonder toestemming beschikken over je aandeel in afzonderlijke bestanddelen van de boedel. Naar Nederlands recht kan dit niet en heb je toestemming nodig. Een erfgenaam kan ook altijd beschikken over zijn aandeel in de gehele boedel, dit is vooral iets theoretisch en komt in de praktijk niet vaak voor.

HC 7B, 9-1-2019, Erfrecht

Tentamen opmerkingen

De werkgroep van week 7 geeft een goed beeld van het soort vragen dat op het tentamen zullen komen. Verder zullen er nog vragen over de werkgroep worden gesteld en een paar algemene vragen. Je moet het systeem van het Romeinse vermogensrecht begrijpen, de rode lijnen. Vragen als ‘hoeveel getuigen zijn er nodig bij een mancipatio?’ zullen niet gesteld worden, eerder ‘wat is de mancipatio en wat zijn de vereisten?’

Legaten en fideïcommissen

Legaten en fideïcommissen zijn voorbeelden van **opvolging onder bijzondere titel**. Bij een legaat worden één of meer bepaalde rechten aan een bepaalde persoon, **de legataris**, per testament toegekend. Het legaat wordt door de erflater gebruikt wanneer hij een bepaalde zaak uit zijn nalatenschap aan een specifieke persoon wil nalaten. Tegenwoordig zijn er veel testaments waarin alleen maar legaten zijn opgenomen, dit brengt mee dat voor de rest de wettelijke regels van erfrecht gelden. Het Romeinse recht was in dit opzicht lastiger. De eis voor een geldig testament was namelijk dat daarin erfgenamen werden genoemd. Stonden deze er niet in dan was het testament nietig, voor de Romeinen was het een kwestie van fatsoen. Men vond dat elke erfenis door middel van een testament moest worden geregeld. Het was voor hen belangrijk dat iemand zelf bepaalde wat er na zijn dood zou gebeuren met zijn spullen. Het woord legaat komt van het woord **legare**. Dit betekent letterlijk ‘voorschrift’. Een testament is dan ook een voorschrift voor de legataris. Het Romeinse recht kende verschillende soorten legaten. In beginsel waren dit er vier, maar alleen de belangrijkste twee zullen behandeld worden: het legaat **per damnationem** en het legaat **per vindicationem**. In de wet van de twaalf tafelen was al bepaald dat de wil van de erflater gevolgd moest worden.

Legaat per vindicationem

De erflater moest bij dit legaat de woorden ‘**do lego**’ gebruiken, deze hielden in ‘ik geef en vermaak’. Het woord ‘do’ komt van ‘dare’ en dit hield bij de Romeinen in het geven van de eigendom aan een ander. Het legaat per vindicationem is dan ook een **wijze van eigendomsverkrijging**. De eigendom ging in zo’n geval over wanneer het testament geldig is en de erflater beschikkingsbevoegd. Het testament wordt pas geldig op het moment dat de erflater overlijdt. Voorbeeld: A is erflater en stelt daarin B tot erfgenaam. Verder laat hij in een legaat per vindicationem een schilderij na aan C. B bevindt zich in het sterfhuis waar ook het schilderij hangt. Het schilderij bevindt zich dan ook in zijn bezit. C is eigenaar maar heeft niet het bezit van het schilderij, wat hij kan doen is de actie van **revindicatie** instellen. Hierdoor moet B het schilderij aan C leveren en krijgt C het schilderij in zijn bezit.

Legaat per damnationem

Het rechtsgevolg van dit legaat hangt ook af van de woorden die erin gebruikt worden. In dit legaat werden de woorden 'damnas esto' gebruikt en zij hielden in dat er aan de erfgenaam een verplichting werd opgelegd om een zaak aan een legataris over te dragen. Letterlijk betekenen de woorden dan ook 'hij (de erfgenaam) zij gehouden om'. Dit legaat roept slechts een **persoonlijke verplichting** jegens de erfgenaam in het leven. De legataris heeft een persoonlijk recht om levering van de erfgenaam te vorderen, hij krijgt dus een titel tot eigendomsoverdracht maar is nog geen eigenaar. Voorbeeld: erflater A stelt in een legaat per damnationem dat B verplicht is het schilderij aan C over te dragen. In dit voorbeeld gaat de eigendom van het schilderij eerst over op B, dit is bij het legaat per vindicationem niet het geval. De legataris heeft een vordering die gebaseerd is op het testament.

Testament algemeen

Bij de Romeinen ging het testament om de wil van de erflater. Bij de Romeinen waren er geen instanties die het overzicht van de testamente hadden. Naar Romeins recht kon het makkelijk gebeuren dat een erflater meerdere testamente had opgemaakt, maar dat het na zijn dood niet meer duidelijk was welk testament het jongste was. Het jongste testament is namelijk altijd het geldige testament. Het is niet zo dat het oude testament geldig is tot het jongste testament is gevonden. Na het overlijden van de erflater is **alleen** het jongste testament geldig. Alles wat gebeurt op grond van het oude testament is nietig, want dat testament heeft nooit rechtswerking gehad.

Voorbeeld casus

A is erflater, B is aangewezen als zijn erfgenaam en C krijgt een schilderij (res nec mancipi) nagelaten door een legaat per damnationem. B levert C het schilderij door middel van traditio. Hierna wordt echter een jonger testament gevonden, waarin het schilderij niet aan C wordt gelegateerd maar aan D. In dit testament wordt het schilderij ook nagelaten door middel van een legaat per damnationem, alleen niet meer aan C maar aan D. Kunnen B en D een actie instellen?

We gaan kijken wat er gebeurd is:

Eisen van eigendomsoverdracht in de juiste volgorde: 1. levering (bezitsverschaffing): dit heeft in deze casus plaatsgevonden door middel van traditio. 2. Beschikkingsbevoegdheid: B is op moment van levering beschikkingsbevoegd want uit het jongere testament blijkt dat B erfgenaam is. Als in het jongere testament een **andere** erfgenaam stond, was B niet beschikkingsbevoegd geweest. 3. Geldigheid van de titel? Hier hoeft niet naar gekeken te worden omdat het gaat om een legaat per damnationem. Wel moet degene die levert denken dat hij verplicht was tot levering, **dwaling is dus essentieel**.

De eigendom gaat in dit geval over op C omdat B het nieuwe testament van levering niet kende. B heeft dus de eigendom overgedragen aan C. **B kan een actie uit onverschuldigde betaling instellen jegens C** om zo het schilderij terug te krijgen.

D komt aan het schilderij doordat hij een actie uit testament heeft jegens B. D heeft een **persoonlijke actie** en deze werkt dus alleen tegen B. Zolang B het schilderij niet heeft, kan D alleen maar een schadevergoeding vorderen. Zodra B het schilderij terug heeft gevorderd, kan D met succes vorderen dat B de eigendom overdraagt aan hem, oftewel de levering. Wat belangrijk is, is dat D **nooit** iets tegen C kan vorderen omdat hij geen eigenaar is van het schilderij. Als het schilderij door middel van een legaat **per vindicationem** is nagelaten aan D, dan kan hij het schilderij met een actie uit revindicatie vorderen van C omdat hij al eigenaar is geworden zodra de erflater overlijdt.

Eigendomsoverdracht

Bij elke eigendomsoverdracht moet je de vraag of de eigendom is overgegaan op de volgende manier beantwoorden: 1. Levering (traditio) 2. Door beschikkingsbevoegde 3. Titel? *Titulus pro soluto*. Er zijn overdrachten waarbij een geldige titel niet vereist is. Zo is dit niet nodig bij een traditio op grond van legaat per damnationem, traditio op grond van stipulatio, in het algemeen bij een mancipatio en bij een iure cessio.

Legaat huidig recht?

Tot 1984 was het onduidelijk welke soorten legaten het Nederlands recht kende. In het oude BW werd het legaat gedefinieerd maar dit was een letterlijke vertaling uit de code civil. Bij het Romeinse recht is voor eigendomsoverdracht **altijd** bezitsverschaffing nodig. Dit heeft de wetgever niet overgenomen in

het nieuwe wetboek. Er werd juist gekeken naar het natuur recht. In 1861 en 1881 heeft de Hoge Raad besloten dat de eigendom overgaat doordat het legaat werking krijgt. In de literatuur kwam hier echter snel kritiek op. In het nieuwe burgerlijk wetboek is er een artikel opgenomen waarbij duidelijk werd dat een legaat slechts een persoonlijk recht in het leven riep. Pas door levering ging vanaf nu de eigendom over. In 1984 heeft de Hoge Raad dit bevestigd. De Hoge Raad heeft toen besloten dat de eigendom inderdaad pas overgaat op het moment dat de levering heeft plaatsgevonden, niet daarvoor al.

Fideïcommissen

Dit is een specifiek erfrechtelijk onderwerp. De fideïcommissen zijn in het leven gekomen doordat de Romeinen vrij streng waren met betrekking tot de vraag wie erfgenamen konden zijn. Voor hen waren alleen Romeinen bekwaam om erfgenaam te zijn. Niet-romeinen konden dus niet tot erfgenaam geroepen worden. Zij hadden niet de **testamenti factio passiva**, het recht om iets te erven. De fideïcommiss is ontwikkeld om het toch mogelijk te maken dat een niet-Romein iets erfde van een Romein. Een Romein kon door een fideïcommiss een verzoek doen aan zijn erfgenaam om na zijn dood een zaak aan deze niet-Romein over te dragen. Dit was een informeel verzoek aan de erfgenaam waarbij de erflater iets toevertrouwde aan de trouw van zijn erfgenaam. Als een erfgenaam niet aan dit verzoek voldeed, kon de verwachter (fideicommissarius) in beginsel niets doen omdat het een informeel verzoek betrof. Hier is uiteindelijk door keizer Augustus een rechtsgang voor ontwikkeld. Er werd een speciale rechtbank (praetor) in het leven geroepen waar alleen de fideïcommissen werden behandeld. Bij deze praetor gebeurde alles; hij besliste of je een rechtsgang had maar ook wat de uitspraak was. Voorbeeld: A is erflater, B de bezwaarde erfgenaam en C is de verwachter. C kon B aanspreken bij de speciale praetor. Het informele verzoek aan de erfgenaam lijkt op het legaat per damnationem. Wanneer de erflater zijn vermogen of een deel van zijn vermogen wilde nalaten door middel van een fideïcommiss was er een probleem, aangezien dit opvolging onder algemene titel betrof. Bij een fideïcommiss kon je alle zaken uit het vermogen van de erflater een voor een in bezit overdragen. De andere twee bestanddelen van een vermogen (vorderingen en schulden) zorgden echter voor meer problemen. Vorderingen waren in het Romeins recht niet overdraagbaar en schulden evenmin. De erfgenaam die bezwaard was met fideïcommiss, was zowel de crediteur als de debiteur. Wanneer de schulden zijn betaald en de vorderingen zijn geïnd, blijft er een bedrag over wat dan naar de verwachter zou gaan. Dit lokt natuurlijk moeilijkheden uit. Men ging dus opzoek naar een manier waardoor de verwachter zelf vorderingen kon gaan innen en schulden kon betalen. De wet bleef echter onveranderd. Wat er uiteindelijk gebeurt is, is dat er een senaatsbesluit is gekomen. De senaat maakte het mogelijk dat door middel van ficties, acties in het leven werden geroepen waardoor de verwachter acties kreeg 'als ware hij erfgenaam'. Hierdoor kon hij zelf vorderingen innen maar was hij persoonlijk ook aansprakelijk. Hierdoor bleef er een probleem omdat de erfgenaam alsnog vorderingen zelf kon gaan innen. **De exceptio doli** werd een verweermiddel voor de schuldenaar, zodat hij niet aan de onbevoegde erfgenaam hoefde te betalen. Stel de schuldenaar weet niets van de fideïcommiss en betaalt aan de onbevoegde erfgenaam. Dan heeft hij bevrijdend betaald. De verwachter moet dan het geld gaan halen bij de erfgenaam. Om dit te voorkomen kon de verwachter een mededeling doen van het fideïcommiss. Hierdoor konden de schuldenaren niet meer bevrijdend betalen omdat ze niet meer te goeder trouw zijn. Als de schuldenaar dan toch nog betaalt aan de onbevoegde erfgenaam, wordt hij geacht een schenking aan hem te hebben gedaan en kan de verwachter als nog zijn vordering gaan opeisen.

Fideïcommissen later

Toen op een gegeven moment alle burgers van het Romeinse rijk het Romeins burgerschap kregen, veranderden er een aantal dingen. Je zou kunnen zeggen dat het probleem van het fideïcommiss opgelost was, omdat iedereen Romein was geworden. De fideïcommiss werd vanaf dit moment echter voor wat anders gebruikt. Het werd de **fideïcommissaire substitutie**. Een Romein maakte vanaf nu een fideïcommiss en bezwaarde zijn erfgenaam hiermee. In het testament werd vervolgens bepaald dat erfgenaam B niet mocht beschikken over de nalatenschap van A en dat dit na B's dood overging op C, de verwachter. B was na het overlijden van A beschikkings**onbevoegd** wat betreft de nalatenschap. B moest de nalatenschap onder zich houden en ervoor zorgen dat het onbelast na zijn eigen dood bij C terecht kwam. Tijdens het leven van B kan C het fideïcommiss niet afdwingen. Het was wel een vereiste dat de verwachter in leven moest zijn op het moment van opstellen van het fideïcommiss. Dit werd echter in de tijd van Justinianus afgeschaft en zo hoefde de verwachter niet langer in leven te zijn. Dit zorgde

ervoor dat het fideïcommis eindeloos kon voortduren omdat je als erflater gewoon steeds je nalatenschap aan de volgende (nog niet geboren) generatie kon nalaten. Hierdoor werden grote vermogens economisch gezien onbruikbaar, omdat het fideïcommis maar voortduurde en de bezwaarde erfgenaam er niet bij kon. Dit was de reden waardoor het fideïcommis in de Franse revolutie is afgeschaft. In deze tijd vond men dat je vrij over je vermogen moest kunnen beschikken. Alleen het fideïcommis de residuo was nog toegestaan. Bij deze vorm was de erfgenaam bevoegd om over de nalatenschap te beschikken en ging het restant over op de verwachter. Ook werd de eis dat de verwachter in leven moest zijn weer ingevoerd.